

PRAVILO

Franjevačkoga svjetovnog reda

PREDGOVOR

Pobudnica svetoga Franje pokorničkoj braći i sestrama

U ime Gospodnje!

O onima koji čine pokoru

Svi koji ljube Gospodina svim srcem, svom dušom i svom pameti, svom snagom (Mk 12,30) i ljube svoje bližnje kao same sebe (Mt 22,39), a mrze svoje tijelo s njegovim manama i grijesima, te primaju tijelo i krv Gospodina našega Isusa Krista i donose dostojne plodove pokore: o, kako su blaženi i blagoslovljeni oni i one dok tako budu činili i u tome ustrajali, jer će na njima počiniti Duh Gospodnji (Iz 11,2) i k njima će doći i kod njih se nastaniti (Iv 14,23). Oni su sinovi nebeskoga Oca (Mt 7,45), kojega djela vrše, i zaručnice su i braća, i majke Gospodina našega Isusa Krista (Mt 12,50).

Zaručnice smo kad se vjerna duša sjedini s Gospodinom našim Isusom Kristom. Braća smo mu, kad vršimo volju Oca koji je na nebesima (Mt 12,50); majke, kad ga po božanskoj ljubavi i čistoj i iskrenoj savjesti nosimo u svome srcu i tijelu (1 Kor 6,20). Rađamo ga svetim djelovanjem koje drugima mora svijetliti kao primjer (Mt 5,16).

O, kako je slavno, sveto i veliko imati na nebesima Oca! O kako je sveto, utješno, lijepo i divno imati takva zaručnika. O kako je sveto i kako drago imati ljupka, ponizna, miroljubiva, slatka, ljubežljiva i nadasve poželjna takva brata i takva sina: Gospodina našega Isusa Krista koji je svoj život položio za svoje ovce (usp. Iv 10,15) i molio je Oca govoreći: Oče sveti, sačuvaj ih u svome imenu (Iv 17,11) koje si mi dao na svijetu; tvoji bijahu, meni ih dade (Iv 17, 6). I riječi koje si mi dao njima predadoh, i oni ih primiše i uistinu spoznaše da sam od tebe izišao te povjerovaše da si me ti poslao (Iv 17,8). Ja za njih molim, ne za svijet (Iv 17,9). Blagoslovi ih i posveti (Iv 17,17), i za njih posvećujem samoga sebe (Iv 17,19). Ne molim samo za ove nego i za one koji će na njihovu riječ vjerovati u mene (Iv 17,20) da budu posvećeni u jedno (usp. Iv 17,23) kao i mi (Iv 17,11). I, Oče, hoću gdje sam ja da budu i oni sa mnom: neka gledaju moju slavu (Iv 17,24) u tvome kraljevstvu (Mt 20,21). Amen.

O onima koji ne čine pokoru

A svi koji nisu u pokori i ne primaju tijela i krvi Gospodina našega Isusa Krista i koji čine zlo i grijehe, koji idu za opakom požudom i zlim željama svoga tijela i ne izvršuju što su obećali Gospodinu te na tjelesni način robuju svijetu putenim željama, svjetovnim težnjama i brigama za ovaj svijet: zarobljeni su od đavla kojega su sinovi i čine njegova djela (Iv 8,41). Slijepi su jer ne vide pravo svjetlo, Gospodina našega Isusa Krista. Nemaju duhovne mudrosti, jer nemaju Sina Božjega koji je mudrost Očeva. O njima se kaže: Sva ih je mudrost izdala (Ps 106,27) i: Prokleti koji odstupaju od zapovijedi tvojih (Ps 118,21). Vide i spoznaju, znadu i čine zlo i hotimice upropašćuju duše.

Progledajte, slijepi, koji ste prevareni od vaših neprijatelja: tijela, svijeta i đavla; jer je tijelu ugodno griješiti, a gorko je činiti da tijelo služi Bogu; jer sve mane i grijesi izlaze iz srca čovječjega, kako Gospodin govori u Evanđelju (Mk 7,21). I ništa nemate ni u sadašnjem vremenu ni u budućem. I mislite da ćete dugo posjedovati ispraznosti ovoga vremena, ali se varate, jer će doći dan i sat na koji ne mislite, ne znate ih i ostaju vam nepoznati; tijelo boli, smrt se približi, i tako se umire gorkom smrću.

I bilo gdje, bilo kada i bilo kako čovjek umire u smrtnome grijehu bez pokajanja i zadovoljštine, ako je mogao zadovoljiti a nije, đavao mu dušu iz njegova tijela grabi s tolikom tjeskobom i boli da to nitko ne može znati osim onoga koji prima.

I svi talenti i vlast, znanje i mudrost (2 Ljet 1,12) i sve što mišljahu da imaju, sve će to biti oduzeto od njih (usp. 8,18; Mk 4,27). Oni su to ostavili rođacima i prijateljima, a ovi su raznijeli i podijelili njihovo imanje i nakon toga su rekli: Prokleta mu duša, jer nam je mogao dati i privrijediti više nego što je privrijedio! Crvi pojedu tijelo, i tako izgube i tijelo i dušu u ovome kratkom vremenu i odlaze u pakao gdje će se mučiti bez kraja.

Sve one do kojih dospije ovo pismo molim u ljubavi koja je Bog (usp. 1 Iv 4,16) da navedene miomirisne riječi Gospodina našega Isusa Krista dobrohotno prime s božanskom ljubavlju. Koji ne umiju čitati, neka ih često dadu čitati; neka ih zadrže kod sebe svetim djelovanjem do svršetka, jer su duh i život (Iv 6,64). A koji to ne budu čitali, morat će dati račun na dan sudnji (Mt 12,36) pred sudištem Gospodina našega Isusa Krista (Rim 14,10).

Prvo poglavlje

FRANJEVAČKI SVJETOVNI RED (FSR)¹

1. Među duhovnim obiteljima koje je Duh Sveti podigao u Crkvi,² franjevačka obitelj okuplja sve one članove Božjega naroda - svjetovnjake, redovnike i svećenike - koji se osjećaju pozvanima slijediti Krista stopama sv. Franje Asiškoga.³

Oni žele na raznovrsne načine i u različitim oblicima, ali u međusobnom životnom zajedništvu, unazočiti karizmu zajedničkoga Serafskog oca u životu i poslanju Crkve.⁴

2. U gore spomenutoj obitelji zauzima svoje posebno mjesto Franjevački svjetovni red. On se oblikuje kao organska zajednica svih katoličkih bratstava koja su rasprostranjena po cijelome svijetu i otvorena svakoj skupini vjernika, u kojima se braća i sestre - potaknuti Duhom da postignu savršenstvo ljubavi u svome svjetovnom staležu - obvezuju zavjetovanjem da će živjeti Evanđelje poput sv. Franje i pomoću Pravila koje je Crkva potvrdila.⁵

3. Sadašnje Pravilo - poslije Memoriale Propositi (1221) i poslije Pravilâ koja su odobrili pape Nikola IV. i Leon XIII. - prilagođuje Franjevački svjetovni red potrebama i željama Crkve u izmijenjenim prilikama vremena. Sveta Stolica nadležna je tumačiti Pravilo, a primjenu će dati Generalne konstitucije i posebni statuti.

Drugo poglavlje

NAČIN ŽIVOTA

4. Pravilo i život franjevca svjetovnjaka jest ovo: opsluživati Evanđelje, Gospodina našega Isusa Krista, slijedeći primjer sv. Franje Asiškoga koji je Krista učinio nadahniteljem i središtem svoga života s Bogom i s ljudima.⁶

Krist, dar Očeve ljubavi, put je koji nas vodi k Ocu, istina u koju nas uvodi Duh Sveti i život kojega nam je on došao dati u izobilju.⁷

Neka se svjetovni franjevci osim toga obvežu da će često čitati Evanđelje, prelazeći iz Evanđelja u život i iz života u Evanđelje.⁸

5. Stoga neka svjetovni franjevci traže u braći, u Svetome pismu i u liturgijskim činima živu i djelotvornu Kristovu osobu. Vjera sv. Franje - koja mu je nalagala da napiše ove riječi: <<Od samoga svevišnjeg Sina Božjega ništa ne vidim na tjelesni način u ovome svijetu osim njegova presvetoga tijela i krvi>> - neka im bude nadahnuće i putokaz u njihovu euharistijskom životu.

6. Suukopani i suuskrsli s Kristom po krštenju, koje ih čini živim udovima Crkve i s njom još tješnje povezuje po zavjetovanju, neka postanu svjedoci i oruđe njezina poslanja među ljudima, naviještajući Krista životom i riječima.

Nadahnuti sv. Franjom i pozvani da s njime obnavljaju Crkvu, neka gorljivo nastoje živjeti u potpunom zajedništvu s papom, biskupima i svećenicima, gajeći otvoren i povjerljiv dijalog apostolske plodnosti i bogatstva.⁹

7. Kao <<pokornička braća i sestre>>,¹⁰ zbog svoga poziva, a pokretani snažnom silom Evanđelja, neka svoj način mišljenja i djelovanja usklađuju s Kristom po potpunoj i savršenoj unutrašnjoj promjeni koju samo Evanđelje naziva imenom <<obraćenje>>, a koje se - zbog ljudske slabosti - danomice mora ostvarivati.¹¹

Na ovome putu obnove sakrament pomirenja povlašteni je znak Očeva milosrđa i izvor milosti¹².

8. Kao što je Isus bio pravi Očev klanjatelj, neka tako i oni nastoje da im molitva i razmatranje budu duša života i rada.¹³

Neka sudjeluju u sakramentalnome životu Crkve, osobito u Euharistiji; i neka se pridruže liturgijskoj molitvi u jednome od oblika koje je Crkva predložila, proživljavajući na taj način iznova otajstvo Kristova života.

9. Franjo je ljubio neizrecivom ljubavlju Djevicu Mariju, poniznu službenicu Gospodnju, koja je bila spremna na svaku njegovu riječi i poticaje, i proglasio je Zaštitnicom i Odvjetnicom svoje obitelji.¹⁴

Svjetovni franjevci neka joj zasvjedočuju svoju goruću ljubav nasljedovanjem njezine posvemašnje raspoloživosti srca, te pouzdanom i sabranom molitvom.¹⁵

10. Sjedinjeni s otkupiteljskom poslušnosti Isusa, koji je svoju volju položio u Očeve ruke, neka vjerno ispunjavaju dužnosti svoga vlastitog staleža u raznolikim životnim okolnostima¹⁶ i neka slijede siromašnoga i raspetoga Krista, priznavajući ga također i u poteškoćama i u progonstvima.¹⁷

11. Krist, pouzdavajući se u Oca, izabrao je za sebe i za svoju Majku siromašan i ponizan život,¹⁸ ali je ipak pažljivo i s ljubavlju cijenio stvorene stvari; neka isto tako i svjetovni franjevci nastoje tražiti u otcjepljenju i u upotrebi ispravan odnos prema zemaljskim dobrima, pojednostavnjujući svoje materijalne potrebe. A onda neka budu svjesni da su po Evanđelju upravitelji dobara danih za djecu Božju.

Tako neka u duhu <<Blaženstava>> nastoje da im srce bude čisto od svake težnje i pohlepe za posjedovanjem i gospodarenjem, jer su kao <<putnici i tuđinci>> na putu u Očevu kuću.¹⁹

12. Kao svjedoci budućih dobara i zbog zvanja koje su prigrlili, dužni su sticati čistoću srca, da tako postanu slobodni za ljubav prema Bogu i braći.²⁰

13. Kao što Otac u svakome čovjeku gleda lik svoga Sina, Prvorođenoga među mnogom braćom,²¹ neka tako i svjetovni franjevci prihvaćaju sve ljude poniznom i prijaznom dušom kao dar Gospodnji²² i sliku Kristovu.

Osjećaj bratstva učinit će da se radosno i spremno izjednačuju sa svim ljudima, osobito s onim najmanjima, kojima će nastojati stvoriti uvjete života dostojne stvorenja koje je Krist otkupio.²³

14. Pozvani su zajedno sa svim ljudima dobre volje na izgrađivanje što bratskijega i evanđeoskijega svijeta da bi se ostvarilo Kraljevstvo Božje, svjesni da <<svaki onaj koji ide za Kristom, savršenim čovjekom, i sam postaje više čovjek>>. Neka stoga s punom odgovornošću obavljaju vlastite dužnosti u kršćanskome duhu služenja.²⁴

15. Neka se svjedočenjem svoga humanog života i hrabrim pothvatima, bilo pojedinačnim bilo zajedničkim, uključe u promicanje pravednosti, osobito na području javnoga života, preuzimajući na sebe, u skladu sa svojom vjerom, i stvarne obveze.²⁵

16. Rad neka smatraju darom i sudjelovanjem u stvaranju, otkupljenju i služenju ljudskoj zajednici.²⁶

17. U obitelji neka žive duhom franjevačkoga mira, u vjernosti i poštivanju života, nastojeći da im to postane znakom svijeta koji je već obnovljen u Kristu.²⁷

Neka osobito oženjeni, proživljavajući milost sakramenta ženidbe, u svijetu svjedoče ljubav kojom Krist ljubi svoju Crkvu. Jednostavnim i otvorenim kršćanskim odgojem neka misle na poziv svakoga člana, neka radosni sa svojom djecom idu svojim ljudskim i duhovnim putem.²⁸

18. Osim toga, neka poštuju i druga stvorenja, živa i neživa, jer <<nose pečat Svevišnjega>>,²⁹ i neka se potrudu da od napasti zlo[po]rabe [stvorenja] prijeđu na franjevačko poimanje sveopćega bratstva.

19. Kao nositelji mira i svjesni da taj mir treba neprestano izgrađivati, neka pomoću dijaloga pronalaze putove jedinstva i bratske sloge, pouzdavajući se u nazočnost božanske klice koja je u čovjeku, kao i preobražajnu moć ljubavi i opraštanja.³⁰

Neka kao vjesnici savršena veselja nastoje u svakoj prigodi drugima donositi radost i nadu.³¹ Ucijepljeni u Kristovo uskrsnuće, koje daje pravi smisao sestri smrti, neka se smireno pripremaju na konačni susret s Ocem.³²

Treće poglavlje

ŽIVOT U BRATSTVU*

20. Franjevački se svjetovni red dijeli u bratstva različitih razina: mjesna, područno, nacionalno i međunarodno, a svako od njih u Crkvi ima zasebno moralnu osobnost.³³

Ova se bratstva različitih razina međusobno usklađuju i povezuju po propisima ovoga Pravila i Konstitucija.

21. Svako bratstvo bilo koje razine animira [pokreće] i njome upravlja vijeće i ministar [služitelj] koje izabiru zavjetovana braća i sestre po Konstitucijama.³⁴

Njihova služba, koja je privremena, dužnost je koju moraju vršiti raspoloživa i spremna srca i s osjećajem odgovornosti za pojedine članove i za cijelo bratstvo.

Bratstva se glede svoga unutarnjeg ustroja različito uređuju po propisima Konstitucija a prema potrebama svojih članova i krajeva te pod vodstvom svoga vijeća.

22. Mjesno bratstvo mora biti kanonski osnovana. Ono time postaje osnovnom stanicom cijeloga Reda i vidljivim znakom Crkve koja je zajednica ljubavi. Ono mora biti povlašteno mjesto gdje će se razvijati osjećaj crkvenosti, njegovati franjevačka zvanja i pokretati apostolski život njezinih članova.³⁵

23. Molbe za primanje u Franjevački svjetovni red upućuju se mjesnom bratstvu, a njegovo vijeće donosi odluku o primanju nove braće i sestara.³⁶

Uključivanje se ostvaruje kroz vrijeme inicijacije [početne formacije], a to je vrijeme formacije koje mora trajati barem jednu godinu, i zavjetovanje Pravila.³⁷ Na ovaj postupni put rasta obvezano je cijelo bratstvo u svome načinu života. Što se tiče životne dobi za polaganje zavjeta i nošenja franjevačkoga raspoznajnog znaka,³⁸ ravnat će se po statutima.

Zavjetovanje je po svojoj naravi trajna obveza.³⁹

Članovi koje zadese posebne poteškoće mogu o svojim problemima raspravljati u bratskom dijalogu s vijećem. Izlazak ili konačni otpust iz Reda, ako je baš potrebno, čin je nadležnosti - po propisima Konstitucija - vijeća bratstva.⁴⁰

24. Za jačanje zajedništva među članovima neka vijeće priređuje povremene skupštine i češće susrete također i s ostalim franjevačkim skupinama, osobito s mladima, koristeći se što prikladnijim sredstvima

za rast u franjevačkome i crkvenom životu i potičući svakoga na bratski život.⁴¹ A to zajedništvo neka se nastavi i s pokojnom braćom i sestrama prinosenjem molitava za njihove duše.⁴²

25. Za tekuće troškove života bratstva i za potrebe bogoštovnih čina, apostolata i ljubavi [karitasa] sva će braća i sestre pridonositi razmjerno svojim mogućnostima. Neka se mjesna bratstva brinu također za pokriće troškova vijeća bratstava višega stupnja.⁴³

26. Kao konkretni znak zajedništva i suodgovornosti vijeća će različitih razina - po Konstitucijama - zatražiti od poglavara četiriju franjevačkih obitelji, s kojima je svjetovno bratstvo stoljećima bilo povezano, sposobne i spremne redovnike za duhovne asistente.

Za promicanje vjernosti karizmi i opsluživanja Pravila, i da bi se pribavila što veća pomoć u životu bratstva, neka se ministar ili predsjednik, u dogovoru sa svojim vijećem, po propisima Konstitucija, pobrine da od nadležnih redovničkih poglavara⁴⁴ zatraži povremeni pastoralni pohod i neka zamoli za bratski pohod odgovorne višega stupnja.

<<I tko god bude ovo opsluživao, neka ga na nebu napuni blagoslovom svevišnji Otac, a na zemlji neka ga blagoslovom obaspe njegov ljubljani Sin s presvetim Duhom Utješiteljem!>>

(Blagoslov sv. Franje iz Oporuke)

Bilješke

¹Zove se također Franjevačko svjetovno bratstvo ili Franjevački Treći red

²LG 43

³Pijo XII. 1. srpnja 1956. Govor trećorecima I

⁴AA 4,8

⁵Kan 702,1 [314]

⁶1Čel 18. 115

⁷Iv 3,16; 10,10; 14,6

⁸AA 30,8

⁹Pavao VI. 19. svibnja 1971. Govor trećorecima III

¹⁰[Prvo Pravilo TR-a] - Memoriale Propositi

¹¹LG 8; Unitatis reintegratio 4; Paenitemini, Pream

¹²PO 18

¹³AA 4

¹⁴2Čel 198

¹⁵LG 67; AA 4,10

¹⁶LG 41

¹⁷LG 42,2

¹⁸2P 5

¹⁹Rim 8,17; LG 7,5

²⁰OP XVI; 1P 69

²¹Rim 8,29

²²2Čel 85; 2P 26; NPr VII 15

²³NPr IX 3; Mt 25,40

²⁴LG 31; GS 93

²⁵AA 14

²⁶GS 67,2; NPr VII 4; PPr V 2

²⁷Pravilo Leona XIII. 11,8.

²⁸LG 41,5; AA 30 2. 3

²⁹1Čel 80; Pjesma brata sunca 4

³⁰Pravilo Leona XIII. II 9; TD 14,58

³¹OP XXI; NPr VII 17

³²GS 78,1-2

*Talijansku riječ "fraternità" prevodimo na hrvatski jezik doslovce riječju "bratstvo". Tom je riječju izraženo zapravo "bratsko-sestrinsko zajedništvo" u religioznom-kršćanskom-crkvenom-franjevačkom

smislu. (Opaska Priredivača)

³³Kan 687 [309]

³⁴Kan 697 [309]

³⁵Pijo XII. 1. srpnja 1956. Govor trećorecima 3

³⁶Kan 694 [307]

³⁷Memoriale Propositi 29-30

³⁸1Čel 22

³⁹Usp. Memoriale Propositi 31

⁴⁰Kan 696 [308]

⁴¹Kan 697 [309].

⁴²Usp. Memoriale Propositi 23

⁴³Usp. Memoriale Propositi 20

⁴⁴Pravilo Nikole IV, Poglavlje 16